

Regeringskansliet,
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16) S2024/01352

Beslut

Länstyrelsen i Kronobergs län (fortsättningsvis Länstyrelsen) ställer sig bakom utredningen i stort med några synpunkter kopplade till förslagen och bedömningarna som presenteras nedan.

Beskrivning av ärendet

Länstyrelsen har ombetts yttra sig över förslagen i utredningen *Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra*. Länstyrelsen ser att remissen har bäring på flera av myndighetens uppdrag, så som exempelvis barnrätt, funktionshinder, friluftsliv, ANDTS och brottsförebyggande arbete. De förslag och bedömningar som Länstyrelsen lämnar i yttrandet utgår från en bred ansats utifrån arbetet för social hållbarhet.

Motivering till beslutet

Länstyrelsen ställer sig bakom utredningen i stort, då utredningens förslag sammantaget kan bidra till att främja barn och ungas hälsa och livsvillkor.

I arbetet för att barn och unga ska få en god och trygg uppväxt behöver det finnas ett brett nationellt främjande arbete som stödjer regional och lokal nivåns aktörer. Länstyrelsen bedömer att ett fritidskort, enligt utredningens förslag, bidrar till att stärka viktiga skyddsfaktorer, så som god hälsa, goda sociala relationer, fysisk aktivitet och meningsfull fritid. Det kan också leda till att målet

Friluftsliv för god folkhälsa inom de friluftspolitiska målen kan utvecklas i positiv riktning, för barn och unga.

Länsstyrelsen ser positivt på att utredningen adresserar jämlikhetsfrågan, och lyfter olika förslag för att fritidskortet ska kunna användas av alla barn som är 8–16 år. Länsstyrelsen vill betona vikten av att ett statligt stöd som riktas till barn och unga säkerställer skyddet mot diskriminering i enlighet med artikel 2 i barnkonventionen.

Nedan följer Länsstyrelsens kommentarer på valda delar av förslag och bedömningar i remissen. Kommentarererna följer dispositionen i utredningen.

3. Ett fritidskort för barn och unga ska införas

3.1 Det ska införas ett statligt stöd för barns fritidsaktiviteter

Länsstyrelsen tillstyrker införandet av ett statligt stöd för barns fritidsaktiviteter. Stödet innebär ökad möjlighet för hushållen att betala för sina barns fritidsaktiviteter, och stärker därmed barns tillgång till en meningsfull och jämlik fritid. Ledarledda fritidsaktiviteter ger dessutom tillgång till vuxennärvaro, något som inte alla barn har i den egna hemmiljön.

Ett statligt stöd för ökad tillgång för barn till fritidsaktiviteter skulle också bidra till de främjande insatser som redan idag sker på regional och lokal nivå. I Kronobergs län bedrivs det länsgemensamma arbetssättet Kronobarnsmodellen. Arbetet bygger på principen om att alla barn och unga i Kronoberg ska få likvärdiga och jämlika förutsättningar för en god uppväxt, och där en positiv fritid är en viktig del. Förslaget om fritidskort stödjer också enskilda kommuners arbete för en jämlik tillgång till fritidsaktiviteter, så som exempelvis insatsen "Fritidsbank" där barn gratis kan låna olika utrustning för sina aktiviteter av kommunen.

3.2 Fritidskortet ska lämnas för barn som är 8–16 år

Länsstyrelsen instämmer med utredningen, att det är angeläget att stimulera barn att i tidig ålder börja eller fortsätta med fritidsaktiviteter. Länsstyrelsen ser dock att åldersspannet för vilka barn som ska ha rätt till fritidskort bör utökas. Ur ett folkhälsoperspektiv är det viktigt att barn tidigt etablerar sunda vanor. Skärmanvändandet ökar också bland yngre barn, och där kan

fritidskortet bli ett incitament för att i stället delta i fritidsaktiviteter. Likväl kan ett fritidskort bidra till att unga personer fortsätter med fritidsaktiviteter under hela sin ungdomstid, och tar med goda vanor in i vuxenlivet.

3.3 Familjehemsplacerade barns rätt att ta del av fritidskort eller motsvarande insats bör utredas vidare

Länsstyrelsen tillstyrker, och ser det som angeläget, att Socialstyrelsen får i uppdrag att utreda hur fritidskortet kan komma barn och unga som placerats i familjehem och som inte är folkbokförda hos vårdnadshavare till del. Ur ett jämlikhetsperspektiv är detta barn som är särskilt viktiga att uppmärksamma, och som kan ha särskilt behov av aktivering, vuxennärvaro och att få fortsätta att utöva sina fritidsintressen även under placering.

3.4 Fritidskortet kan användas för betalning av vissa avgifter för ledarledda fritidsaktiviteter som tillhandahålls av en godkänd utförare

Länsstyrelsen ser att det är positivt att de fritidsaktiviteter som kommer tillhandahållas genom godkända utförare både kan vara online, hybrida eller fysiska. Likt utredningen konstaterar så möjliggör det att en bredare målgrupp nås, så som barn och unga med funktionsnedsättningar. Länsstyrelsen ser också att detta är positivt ur ett landsbygdsperspektiv där det ofta inte finns samma utbud av fritidsaktiviteter.

Länsstyrelsen vill poängtera vikten av att de godkända utförare som kommer tillhandahålla fritidsaktiviteter finns att tillgå i både stora och små kommuner i hela landet. I sammanhanget vill Länsstyrelsen också synliggöra behovet av att barn och unga ska kunna ta sig till och från sina fritidsaktiviteter, oavsett var de bor. Finns det inte föreningar att tillgå för alla barn, och likvärdiga förutsättningar att ta del av fritidskortets förmåner, så riskerar insatsen att motverka utredningens målsättning, och i stället bidra till att barns ojämlika villkor i hälsa och uppväxtvillkor förstärks.

3.5 Fritidskortet ska lämnas med olika belopp – allmänt och särskilt fritidskort

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens ambition att skapa mer jämlika förutsättningar för barn, genom att tillämpa ett utökad fritidskort för de barn som lever i ekonomiskt svaga hushåll.

Länsstyrelsen ser också fördelar med utredningens bedömning att använda det preliminära bostadsbidraget som ett lämpligt kriterium för att identifiera barn och unga i socioekonomiskt utsatta hushåll. Det når barn oavsett var i Sverige de bor, och påverkar inte rätten till försörjningsstöd eller förbehållsbeloppet vid utmätning.

Länsstyrelsen vill dock påpeka att det finns barn som riskerar att inte nås av stödet om man använder detta kriterium, så som exempelvis barn till asylsökande, papperslösa eller hemlösa. Länsstyrelsen ser att regeringen därför bör undersöka kompletterande kriterium för att nå dessa barn, samt att tillämpningen av regelverket för det särskilda fritidskortet följs upp i syfte att säkerställa att kriteriet är träffsäkert.

Länsstyrelsen ser att det vore fördelaktigt att även barn med funktionsnedsättning inkluderas i den målgrupp som har rätt till ett särskilt fritidskort. Detta på grund av att aktiviteterna ofta är mer kostsamma för dessa barn. Inte sällan handlar det också om att tillgängligheten till dessa aktiviteter är sämre, bland annat i form av att aktiviteterna ligger längre bort från hemmet och kräver anpassning för att kunna delta.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Maria Arnholm med enhetschef social hållbarhet Anna Ståhl som föredragande. I den slutliga handläggningen har länsråd Malin Almqvist, avdelningschef Carin Lamme Lindh, strateg funktionshinder och barnrätt Emilia Nordgren, strateg mänskliga rättigheter och jämställdhet Jaqueline Eejkestorm, strateg brottsförebyggande föräldraskapsstöd Susanna Karlsson Arnberg och friluftslivssamordnare Anna Gilius medverkat.